

ANTONIO MANTΣINI

Όλες οι λεπτομέρειες

αστυνομικό μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα ιταλικά

ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΕΡΒΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 665

Αντόνιο Μαντσίνι, *Όλες οι λεπτομέρειες*

Antonio Manzini, *Tutti i particolari in cronaca*

Μετάφραση: Φωτεινή Ζερβού

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια, διορθώσεις: Γιώργος Κασαπίδης

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Η εικόνα του εξωφύλλου παραχωρήθηκε από τον αρχικό δικαιούχο

στη Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ 2026

Copyright© Mondadori Libri S.p.A., Μιλάνο, 2024

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 2024

Πρώτη έκδοση στην ιταλική γλώσσα από τις εκδόσεις

Mondadori Libri S.p.A., Μιλάνο, 2024

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Απρίλιος 2026

KET Z738 ΚΕΠ 195/26 ISBN 978-618-07-1431-9

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στον Χουάν Κάρλος Ονέτι

*Το μυστικό δε θα αναζητηθεί αποκλειστικά
στην πλοκή, αλλά στον αφηγητή.*

Έριχ Άουερμπαχ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΕΣΤΡΕΦΕ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ κρατώντας στο δεξί χέρι δύο σακούλες από τον μανάβη, στο αριστερό μια μπανάνα που έτρωγε με μεγάλες μπουκιές· είχε υπολογίσει να την τελειώσει προτού φτάσει στο καλάθι των αγρόχων που ήταν βιδωμένο στην κολόνα με το σήμα που απαγόρευε τη στάθμευση, μπροστά από το σπίτι της. Πέταξε τη φλούδα και πέτυχε καλάθι. Ανέβηκε τα τρία μαρμάρινα σκαλοπάτια και την υποδέχτηκε το ημίφως της εισόδου.

«Έστειλαν αυτό για εσάς» της είπε ο Αμερίγκο, ο θυρωρός, και της παρέδωσε έναν ογκώδη καφέ φάκελο.

«Ποιος τον έστειλε;» ρώτησε και γύρισε το πακέτο. Διάβασε το όνομα του αποστολέα, διεύθυνση δεν υπήρχε: *Βάλτερ Αντρέτι*. Άγνωστος. «Ευχαριστώ, Αμερίγκο» είπε και κατευθύνθηκε στο ασανσέρ.

Έμενε στον τρίτο όροφο, σε ογδόντα τετραγωνικά μαζί με τον σύζυγό της, και οι δύο τακτικοί και προσεκτικοί. Το σπίτι ήταν καθαρό σαν σιντοϊστικό μοναστήρι. Αντιπαθούσαν τα στολίδια, τα μπιμπελό, καθετί το οποίο στο μόνο που χρησιμεύει είναι να μαζεύει σκόνη. Ακούμπησε τον φάκελο στο τραπέζι και τακτοποίησε τα φρούτα και τα λαχανικά. Δεν πεινούσε, θα έτρωγε άλλη μία μπανάνα,

ύστερα, στις πέντε, θα πήγαινε στο μάθημα. Άνοιξε την τηλεόραση. Βρήκε ένα ντοκιμαντέρ για τα ναρβάλ. Το παρακολούθησε για δέκα λεπτά, μετά, σαν να ξεχυνόταν από τον φάκελο ένας συνεχής, υπνωτιστικός ήχος, ένιωσε ότι έπρεπε να σηκωθεί, να τον πάρει στον καναπέ και να τον ανοίξει.

Γύρω στα εκατό φύλλα. Κανένας τίτλος, καμία ημερομηνία. Έβγαλε τα παπούτσια της, άπλωσε τα πόδια της στον καναπέ και άρχισε να διαβάζει.

Ήταν δέκα και τέταρτο μιας από τις τελευταίες μέρες του Οκτωβρίου.

Συγκεκριμένα, ήταν Πέμπτη 25 Οκτωβρίου 2018.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Δε μαντεύουμε πάντα σωστά. Εμφανίζεται ο νεαρός, η άπειρη, ο παίκτης που κανείς δεν υπολόγιζε και αλλάζει τα προγνωστικά, αναστατώνει τους μπουκμείκερ και κάνει το πλήθος να πανηγυρίσει. Παράδειγμα: ο Μπόρις Μπέκερ το 1985, μόλις δεκαεπτά χρονών, θριαμβεύει στο Γουίμπλεντον. Και το θυμάμαι, αυτόν υποστήριζα στον αγώνα εναντίον του Κέβιν Κάρρεν. Πώς να ξεχάσεις τον Φάμπιο Γκρόσσο, σχεδόν εντελώς άγνωστο παίκτη που χτύπησε το αποφασιστικό πέναλτι κατά της Γαλλίας στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 2006; Θα στοιχημάτιζε κανείς ένα ευρώ πάνω του; Ή τη Λέστερ του Ρανιέρι που θριάμβευσε στο πρωτάθλημα Αγγλίας, κατατροπώνοντας τις διάφορες Σίτι, Λίβερπουλ, Γιουνάιτεντ, Άρσεναλ κτλ. κτλ.; Δε μαντεύουμε πάντα σωστά. Αλλά υπάρχει ένας λόγος: δεν είμαστε καλοί παρατηρητές, δεν κοιτάζουμε προσεκτικά, δε δίνουμε σημασία στις λεπτομέρειες ή στα σημεία στίξης που είναι βασικά, σημαντικά, αποφασιστικά. Να υποτιμήσεις μια πρωταθλήτρια όταν πρωτοεμφανίζεται, να αποκλείσεις μια ομάδα τεσσάρων νεαρών παικτών της Λίβερπουλ επειδή πιστεύεις ότι δε θα πιάσουν, όλα αυτά ξεκινούν από το εγώ μας. Βάζουμε τον εαυτό μας πάνω από την ιστορία, νομίζουμε ή, μάλλον, είμαστε σίγουροι ότι μπορούμε να ελέγχουμε τα γεγονότα, ότι η πολυετής πείρα μας μας οδηγεί εκεί όπου είναι σωστό και αναγκαίο να φτάσουμε. Η αλαζονεία μας είναι ο χειρότερος εχθρός. Αν ζητήσουν τη γνώμη μας, δεν το κάνουν γιατί θέλουν να ακούσουν τη σοφία μας, αλλά επειδή είναι σίγουροι ότι η δική τους είναι καλύτερη, απλώς θέλουν την από-

δειξη. Και πρόκειται για το νιοστό λάθος εκτίμησης. Δε με γνωρίζετε. Ονομάζομαι Βάλτερ Αντρέτι, είμαι δημοσιογράφος, κι αυτό εδώ είναι το ημερολόγιό μου, το οποίο άρχισα να γράφω από τη μέρα που με έβαλαν στο αστυνομικό ρεπορτάζ. Θα διαπιστώσετε ότι εκτός από το ημερολόγιό μου, σας έστειλα κι ένα χειρόγραφο. Αυτό δεν είναι δικό μου. Κοιτάξτε, φαίνεται πιο περίπλοκο απ' ό,τι είναι, αλλά τον λόγο που σας παραδίδω όλο αυτό το υλικό θα τον καταλάβετε, αν θα έχετε την υπομονή να το διαβάσετε μέχρι τέλος.

ΤΡΙΓΥΡΝΟΥΣΕ στο μισοσκότεινο διαμέρισμα. Οι κουρτίνες κλειστές, βαριές, διπλές, οργάντζα και βελούδο. Σκονισμένα έπιπλα, λεκέδες υγρασίας στην ταπετσαρία κοντά στο ταβάνι. Πότε είχε φτιαχτεί; Τουλάχιστον εδώ και τριάντα χρόνια, σκέφτηκε, κυρίως εκείνη κοντά στον σωλήνα που περνούσε ψηλά, κατά μήκος όλου του διαδρόμου. Τι σωλήνας ήταν; Υγραερίου; Νερού; Θέρμανσης; Ποτέ δεν κατάλαβε. Όταν ήταν μικρός, κρεμούσε σερπαντίνες τις Απόκριες ή τις κάλτσες για να προκαλέσει την παραδουλεύτρα. Το γυαλιστερό μαρμάρινο δάπεδο είχε φθαρεί σε αρκετά σημεία, μερικές μαρμάρινες πλάκες είχαν σπάσει στη μέση, άλλες ήταν βουλιαγμένες στις άκρες, λες και μία ανώτερη δύναμη είχε προσπαθήσει να τις τυλίξει σπρώχνοντάς τες προς τα κάτω. Μπήκε στην κουζίνα όπου η βρύση έσταζε, και καθώς ήταν Κυριακή, με την ησυχία που επικρατούσε στους δρόμους, έδινε την εντύπωση πως έσταζε περισσότερο: κάθε σταγόνα αντηχούσε δυνατά καθώς έπεφτε στο μισογεμάτο με νερό και καλυμμένο με μια στρώση λίπους τηγάνι, όπου επέπλεαν τρεις άσπρες, φουσκωμένες σαν πνιγμένες σε ποτάμι πένες. Έψαχνε τα γυαλιά, αλλά δεν ήταν στην κουζίνα. Έλεγξε τα ράφια από φορμάκια, το τραπέζι, κοίταξε πάνω στο ψυγείο και στο ξύλινο καλαθάκι όπου υπήρχαν δύο μαραγκιασμένα μήλα.

Επέστρεψε στον διάδρομο, πηγαίνοντας προς το μικρό μπάνιο. Άναψε το φως, μια πλαφονιέρα από ματ γυαλί στο ταβάνι, διέκρινε πτώματα νυχτοπεταλούδων στο εσωτερικό. Δε βρήκε τίποτα στον ροζ νιπτήρα, τίποτα στο ράφι του καθρέφτη ούτε στο επιπλάκι με το σκονισμένο, μισοάδειο μπουκάλι ροδόνερο. Με το δωμάτιο των γονιών δεν ασχολήθηκε, είχε χρόνια να μπει εκεί μέσα, και το δωμάτιο των ξένων χρησίμευε σαν αποθήκη για τα παλιά βιβλία που δεν αποφάσιζε να ξεφορτωθεί. Στο τέλος του διαδρόμου, όπου οι τοίχοι του ήταν καλυμμένοι με καδράκια μικρά και ασήμαντα, με ιστιοφόρα και μηχανοκίνητα σκάφη, μπήκε στο τελευταίο δωμάτιο, το δικό του, με το κρεβάτι ακόμη άστρωτο στις τρεις το απόγευμα· η Ίντα που καθάριζε είκοσι χρόνια το σπίτι δεν πήγαινε τις Κυριακές, και τα αναζήτησε ανάμεσα στα ακατάστατα σκεπάσματα. Ίσως τα είχε αφήσει εκεί. Το μόνο που βρήκε ήταν μία αηδιαστική μυρωδιά, τη δική του μυρωδιά, και τότε άνοιξε το παράθυρο. Μια εκτυφλωτική ηλιαχτίδα όρμησε στο δωμάτιο, ήταν ένας διπολικός χειμώνας, που ενάλλασσε ήπιες και γαλήνιες μέρες με περιόδους παγωνιάς και βροχές, αστείος και τρομακτικός συγχρόνως. Ούτε στη συρταριέρα, ούτε στα κομοδίνα, ούτε στο πάτωμα, δεν τα έβλεπε κυριολεκτικά πουθενά.

«Αα!» κι έριξε μια κλοτσιά στο σιδερένιο κρεβάτι. «Μα επιτέλους πού είναι;» Είχε αρχίσει να ζαλίζεται. Βγήκε. Μήπως στο γραφείο; Αδύνατον, δεν είχε μπει ακόμη εκεί μέσα και το ένθετο της *Corriere* το είχε διαβάσει στον κανapé και... «Βλάχα!» μουρμούρισε ενώ διέσχιζε τον διάδρομο και χτυπούσε με την ανοιχτή παλάμη το μέτωπό του, έστριψε στη γωνία όπου κάποτε στον τοίχο υπήρχε το τηλέφωνο, μαύρο, με καντράν, και στο ράφι ο κατάλογος με το στιλό που κρεμόταν, προσπέρασε το άλλο μπάνιο, πέ-

ρασε από τη διπλή τζαμόπορτα και άναψε τον πολυέλαιο Μουράνο που άναβαν μόνο οι τρεις από τις έξι λάμπες. Έφταξε στο τραπεζάκι μπροστά από τον βελούδινο καναπέ. Τίποτα κι εκεί. Δεν ήταν στο τραπέζι της τραπεζαρίας για οκτώ άτομα, ούτε στη μαρμάρινη επιφάνεια του παλιού ξύλινου κομό, ούτε πάνω στην παλιά, ογκώδη, με λυχνίες τηλεόραση αλλά ούτε και στο πρέκι του τζακιού. Μετά, επιτέλους, είδε τον βραχίονα των γυαλιών να ξεπροβάλλει από το μαξιλάρι της πολυθρόνας. «Α!» Είχαν καμουφλαριστεί σαν φίδι, τώρα όμως τα είχε δει. Τα φόρεσε, μπορούσε επιτέλους να πάει να δουλέψει. Διέσχισε ξανά τον διάδρομο και μπήκε στο γραφείο. Έκλεισε την πόρτα πίσω του, μια ξύλινη, γυαλιστερή σκούρα πόρτα με μερικά σκασίματα στην επιφάνεια και μπρούντζινο χερούλι, η μοναδική πόρτα του σπιτιού με κλειδί, τα κλειδιά των υπόλοιπων δωματίων είχαν χαθεί από χρόνια, στα μπάνια χρησιμοποιούσε τον σύρτη. Γύρισε δύο φορές το κλειδί, βυθίζοντας τον διάδρομο στο σκοτάδι, μόνο μια δέσμη φωτός περνούσε από μια χαραμάδα κάτω από την πόρτα, γιατί ο Κάρλο Καππάι στο απαγορευμένο για τον κόσμο γραφείο του είχε μικρούς προβολείς αλογόνου και κρατούσε κλειστά τα τζάμια και τα παραθυρόφυλλα.

Θα έβγαινε από εκεί αργά το βράδυ.

Στις δεντροφυτευμένες λεωφόρους, στη μία τα ξημερώματα, κυκλοφορούσαν μόνο οι Νιγηριανές που δεν είχαν ωράριο. Ο Φλάβιο Ζιγκόν το ήξερε, τρία χρόνια τις συναναστρεφόταν, αν και άλλαζαν συχνά. Τον πρώτο καιρό ήταν η Τζαμίλα ή, τουλάχιστον, αυτό έλεγε πως ήταν το όνομά της, η αγαπημένη του. Κοντούλα και αδύνατη, με τεράστιο στήθος, δε μιλούσε καλά ιταλικά. Μετά χάθηκε, μάταιο να

ρωτήσει, καμία συνάδελφος δεν τη γνώριζε, καμία δεν την είχε δει ούτε την είχε ακούσει. Μικρό το κακό, ο Φλάβιο πέρασε σε άλλη και μετά σε μία άλλη. Εκείνο το βράδυ είχε διαλέξει τη Λουμπάμπα, που ήταν σωματώδης και γελούσε ασταμάτητα, του έφτιαχνε τη διάθεση, άσε που έκανε τις καλύτερες πίπες.

«Πάμε;» Φορούσε ένα ζευγάρι κόκκινες πλαστικές μπότες μέχρι το γόνατο και σορτς με παγιέτες. Ένα φανελάκι ανοιχτό μπροστά, που άφηνε να φανεί το γαλάζιο σουτιέν, και από πάνω μια συνθετική λεοπάρ γούνα. «Ντύνεσαι έτσι από το σπίτι ή αλλάζεις;» Η Λουμπάμπα γελούσε. Έκρυβε τα ρούχα πίσω από την καμπίνα του ηλεκτρικού, δίπλα στον φανοστάτη. Ο Φλάβιο δε χρειαζόταν να ρωτήσει τη διαδρομή, την ήξερε απέξω. Μόλις άφηνες την πόλη πίσω σου, όταν ξανάρχιζαν να φαίνονται τα δέντρα, έπρεπε να ακολουθήσεις τον χωματόδρομο που οδηγούσε στη λίμνη ερασιτεχνικού ψαρέματος. Δύο στροφές κι εκεί, σ' ένα μικρό ξέφωτο στη μέση του δάσους, η Λουμπάμπα θα του ρουφούσε το πουλί.

«Πρώτα πληρωμή, αγάπη» είπε η κοπέλα, μόλις ο Φλάβιο έσβησε τα φώτα του αυτοκινήτου.

Άνοιξε το πορτοφόλι και μέτρησε. Ένα χαρτονόμισμα των είκοσι και ένα των δέκα ευρώ. Μετά έλυσε τη ζώνη, ξεκούμπωσε το παντελόνι και έβγαλε έξω το πουλί του, που είχε ήδη σκληρύνει από τη διέγερση. «Μη βιαστείς, να βάλεις συναίσθημα...» της είπε. Η κοπέλα πήρε την τσάντα κι έβγαλε ένα προφυλακτικό. «Όχι» είπε ο Φλάβιο «χωρίς!».

«Χωρίς ξέχνα το» του απάντησε. «Ή με αυτό ή πήγαινε με πίσω, στους δρόμους».

Ο άντρας δυσανασχέτησε. «Θα το βάλω όμως εγώ».

«Βάλ' το εσύ» συμφώνησε και του έδωσε το φακελάκι. Ο Φλάβιο το άνοιξε. Του προκαλούσε αηδία η μυρωδιά πλαστικού του αντισυλληπτικού. «Γιατί όμως, μήπως εσείς οι Αφρικανές μένετε έγκυες από το στόμα;»

«Κόψε τα αστεία».

Το ακούμπησε στην άκρη και το ξετύλιξε. «Να, έγινε, έτοιμος». Η Λουμπάμπα το τράβηξε μέχρι τη βάση, μετά, μαζεύοντας τα μαλλιά από το πρόσωπό της, έσκυψε χτυπώντας το μάγουλο στο τιμόνι. Γέλασε. Στον Φλάβιο δεν άρεσε που γελούσε ή όταν αποσπούσε κάτι την προσοχή της εκείνες τις στιγμές. «Συγγνώμη...» ψιθύρισε η κοπέλα και μετά άρχισε να το φιλάει.

«Ναι, έτσι... έτσι...» Της έσφιγγε τα μαλλιά με τα μάτια κλειστά. «Συνέχισε έτσι... έτσι... συνέχισε αργά, αργά, γλυκά». Ακουγόταν μόνο το κουδούνισμα από τα σκουλαρίκια και από τα βραχιόλια που φορούσε η Λουμπάμπα στον αριστερό καρπό. «Σφίξε... σφίξε!» Συνέχιζε να της χαϊδεύει ένα τσουλούφι από τα μαύρα, σκληρά μαλλιά της, μάλλον χάρη σε κάποια λακ ή από ένα έλαιο. Κατάφερε μετά να χώσει το χέρι του κάτω από το φανελάκι της και να της αγγίξει το μεγάλο και σαρκώδες στήθος. «Τελειώνω... τελειώνω, μη σταματάς, σκατονέγρα!»

Η Λουμπάμπα δε σταμάτησε. Το σπέρμα γέμισε το προφυλακτικό και ο Φλάβιο αφέθηκε εξαντλημένος στο κάθισμα, διώχνοντας όλη τη συσσωρευμένη ένταση. Η κοπέλα με μια γρήγορη κίνηση τράβηξε το προφυλακτικό και το τύλιξε σ' ένα χαρτομάντιλο.

«Όπως κάνεις εσύ τις πίπες...»

«Με είπες “σκατονέγρα”».

«Εγώ;»

«Εσύ».

Ο Φλάβιο έσκασε στα γέλια. «Γιατί, τι είσαι; Δεν είσαι νέγρα;»

Η Λουμπάμπα τακτοποίησε το σουτιέν της. Μετά η πόρτα από τη μεριά του Φλάβιο άνοιξε. Μια σκιά, δύο πυροβολισμοί. Η Λουμπάμπα μόλις που πρόλαβε να γυρίσει και δεν υπήρχε κανείς. Μόνον ο Φλάβιο με το ένα μάτι ορθάνοιχτο και το πρόσωπο διαλυμένο, ματωμένο, να κοιτάζει το παρμπρίζ με το ανοιχτό μάτι, το άλλο είχε διαλυθεί από τη σφαίρα. Η Λουμπάμπα προσπάθησε να φωνάξει, αλλά δε βγήκε κανένας ήχος από τα χείλη της. Μετά άνοιξε και η δική της πόρτα. Η σκιά είχε κάνει τον γύρο του αυτοκινήτου και πλέον βρισκόταν από τη μεριά της. Η Λουμπάμπα κατουρήθηκε από τον φόβο της.

Ο άντρας φορούσε μπαλακλάβα, στο δεξί γαντοφορεμένο χέρι του έσφιγγε ακόμη το όπλο. Πλησίασε τον δείκτη του αριστερού χεριού στο πρόσωπό της. «Σζς» είπε.

Η Λουμπάμπα έκλαιγε, τα δάκρυα πλημμυρίζαν το πρόσωπό της. Αμέσως μετά ο άντρας χάθηκε γρήγορα στο σκοτάδι, ανάμεσα στα κλαδιά και στους κορμούς των δέντρων, αφήνοντας την κοπέλα μόνη στο αυτοκίνητο με το σώμα του Φλάβιο δίπλα. Από το στόμα του κυλούσε αίμα με σάλια, ενώ το δεξί πόδι έτρεμε σαν να το διαπερνούσε ηλεκτρικό ρεύμα. Η Λουμπάμπα, κλαίγοντας, βγήκε από το αυτοκίνητο κρατώντας σφιχτά την τσάντα στο στήθος της και με γρήγορο βήμα έφτασε στον κεντρικό δρόμο, σκοντάφτοντας με τις δωδεκάποντες μπότες της από κόκκινο πλαστικό.

Κάθε μέρα, εκτός από τις αργίες, με ήλιο ή βροχή, με ζέστη ή με κρύο, στις επτά ακριβώς ο Κάρλο Καππάι έτρεχε μισή ώρα στο πάρκο κι ύστερα επέστρεφε στο σπίτι για

ντους. Έβγαινε και πάλι από την είσοδο του σπιτιού στις οκτώ παρά δέκα, σταματούσε για πρωινό στο μπαρ Κολάντζελι κι έπειτα από δεκαπέντε λεπτά περπάτημα, έφτανε στα δικαστήρια. Κατέβαινε τις σκάλες που οδηγούσαν στο Αρχείο, έβγαζε το παλτό και άνοιγε το κομπιούτερ. Δεν υπήρχε πολύ φως εκεί κάτω, εκτός από το ελάχιστο που κατάφεραν να στέλνουν οι λάμπες νέον τοποθετημένες στο ταβάνι· χιλιόμετρα από αριθμημένα ράφια, αριθμοί και γράμματα που θυμόταν απέξω. Χιλιόμετρα από φακέλους γεμάτους δικογραφίες. Δούλευε χρόνια εκεί, στο Αρχείο του ποινικού δικαστηρίου. Είχε ένα μικρό γραφείο, πίσω ακριβώς από τον μακρύ πάγκο όπου στέκονταν οι γραμματείς, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι: «Παρακαλώ, τη δικογραφία της υπόθεσης Λιβεράνι, κακουργιοδικείο, Μάιος 2015». Τότε ο Κάρλο Καππάι σηκωνόταν και κατευθυνόταν στο σωστό ράφι χωρίς δισταγμό. Εκείνος ο λαβύρινθος ήταν γι' αυτόν το σπίτι του. Τον περισσότερο χρόνο όμως τον περνούσε μόνος του εκεί. Περπατούσε στο πλαστικό κίτρινο δάπεδο, ανάμεσα στους μουχλιασμένους τοίχους που είχαν ψηλά δύο μόνο παράθυρα, τα οποία έβλεπαν στην εσωτερική αυλή των δικαστηρίων και απ' όπου τις ηλιόλουστες μέρες κατάφερνε να φτάσει μέχρι εκεί κάτω μια γκριζωπή δέσμη σκονισμένου φωτός. Κοιτούσε τους διαδρόμους στο ημίφως: κουτιά, χιλιάδες κουτιά, φάκελοι, ντοσιέ, δικογραφίες, κλασέρ. Όλα με ετικέτες, ταξινομημένα και αρχειοθετημένα, στοίβες που έφταναν μέχρι το ταβάνι.

Μιλούσαν.

Ο Κάρλο Καππάι εδώ και τριάντα χρόνια περνούσε εννέα ώρες τη μέρα εκεί μέσα και ήξερε ότι αυτοί οι φάκελοι μιλούσαν. Μερικοί ούρλιαζαν. Υπήρχε ένας στο τμήμα Φ, ράφι 7, φάκελος 82, ο Καππάι τον αποκαλούσε απλώς

«Φι», που θυμόταν επακριβώς πόσα έγγραφα περιείχε, μπορούσε να περιγράψει όλες τις φωτογραφίες, επτά ασπρόμαυρες και πέντε έγχρωμες, ήξερε τις αναφορές του αστυνομικού Λο Τσίτσερο, του ιατροδικαστή Ορσολίνι, τα πρακτικά της ακροαματικής διαδικασίας και την απόφαση που αθώωνε τον Λουίτζι Σέστι. Τώρα ο συγκεκριμένος φάκελος έπρεπε να καταστραφεί, η υπόθεση είχε εκδικαστεί πριν από πολλά χρόνια, ο δικαστής Μπρούνο Καππάι είχε αθώσει τον κατηγορούμενο πρωτοβάθμια και μετά, σε δεύτερο βαθμό, ένας άλλος δικαστής, ο Τροπέα, είχε κλείσει οριστικά την υπόθεση. Κι όμως η δικογραφία βρισκόταν ακόμη εκεί. Ο Κάρλο την κρατούσε μακριά από την προσοχή των γραμματέων και τα αιτήματα των εισαγγελέων. Δεν ενοχλούσε κανέναν. Μόνο αυτός τη θυμόταν τώρα πια. Για να είναι ήσυχος, είχε φωτοτυπήσει στοιχεία και φωτογραφίες και τα είχε πάρει στο σπίτι του. Την είχε γλιτώσει ο Λουίτζι Σέστι, ο γιος του γνωστού δικηγόρου με το μεγαλύτερο δικηγορικό γραφείο της πόλης. Ο πατέρας Σέστι είχε σχέσεις με σημαντικά πρόσωπα, αρχίζοντας από τη σύζυγο, την Ντονάτα Σέστι Καττάνεο, με εργοστάσιο τσιμέντου και κτηνοτροφικές μονάδες εδώ και τρεις γενεές.

Ο Λουίτζι Σέστι ήταν ο κατηγορούμενος.

Ο Κάρλο Καππάι τον γνώριζε καλά από την εποχή του λυκείου. Πολλά χρόνια πριν, σε μια προηγούμενη ζωή που είχε κυλήσει γρήγορα, σαν κούρσα εκατό μέτρων, σαν ριπή ανέμου που είχε παρασύρει στο πέρασμά της χρώματα, σκέψεις και μυρωδιές. Τρία χρόνια μεγαλύτερός του, δεν έκαναν παρέα. Ο Κάρλο Καππάι περιοριζόταν να τον παρατηρεί καθώς ξεχυνόταν με την τελευταίας τεχνολογίας μηχανή του ή με το Duetto της Alfa Romeo, δώρο για ένα ισχνό 6 στα αρχαία ελληνικά. Ο Λουίτζι Σέστι πάντα

χαμογελούσε. Η ζωή του ήταν εύκολη, ζούσε με την ελαφρότητα όποιου ξέρει ότι είναι ανώτερος, ότι μετράει κι ότι είναι υπεράνω του ανθρώπινου νόμου.

Ο Κάρλο Καππάι έκανε ένα σύντομο διάλειμμα για μεσημεριανό, συνήθως ένα σάντουιτς στην πλατεία Σαν Φραντσέσκο, όπου ήταν σίγουρος ότι δε θα συναντούσε δικηγόρους, γραμματείς, ασκούμενους. Καθισμένος στο συνηθισμένο τραπέζι δίπλα στην τζαμαρία, να κοιτά τους περαστικούς. Χωρίς σκέψεις, ακόμα κι όταν περνούσε μια πολύ όμορφη γυναίκα ή κάποιος παλιός γνωστός, κοιτούσε και μασούσε αργά. Έπινε τον χυμό πορτοκάλι, άφηνε τα χρήματα στο μαρμάρινο τραπέζι και επέστρεφε στη δουλειά. Δεν περίμενε εκείνη τη μέρα να δει την Ντονάτα Σέστι Καττάνεο να διασχίζει τον δρόμο στηριζόμενη στο μπράτσο της γυναίκας που τη φρόντιζε. Πόσο είχε γεράσει η μαμά του Λουίτζι Σέστι. Έγερνε σαν κλαδί λιόδεντρου, αλλά το βλέμμα της ήταν το ίδιο όπως πριν από σαράντα χρόνια. Σκληρό και ψυχρό, ανθρώπου που είχε μάθει να διατάζει. Ζούσε ακόμη, όπως και ο σύζυγός της, ο δικηγόρος, ενενήντα ενός χρονών, κατάκοιτος στο δωμάτιό του, στον δεύτερο όροφο της οικογενειακής πολυκατοικίας, χωρίς να καταλαβαίνει αν ήταν μέρα ή νύχτα, έτσι έλεγαν τα κουτσομπολιά στα δικαστήρια, περιμένοντας το μοιραίο. Σύμφωνα με τον Κάρλο Καππάι, είχε ζήσει πάρα πολύ. Περιορίστηκε να μετρήσει τα βήματα που έκανε η γυναίκα μέχρι να φτάσει στο αυτοκίνητο όπου την περίμενε ο οδηγός. «...είκοσι τέσσερα» είπε σιγανά, ακουμπώντας το ποτήρι του χυμού στο τραπέζι.

Το απόγευμα η δουλειά ήταν ακόμη πιο απλή. Ερχόταν λιγότερος κόσμος, οι δικαστές εργάζονταν στους επάνω ορόφους και στο Αρχείο υπήρχε ησυχία, εκτός από τα κου-

τιά με τις δικογραφίες που μιλούσαν, μιλούσαν και ρωτούσαν. Στις τέσσερις διάβαζε τις εφημερίδες, αλλά μόνο τις τοπικές και τις σελίδες από τις εθνικές που αφορούσαν την πόλη του. Μία ανάγνωση συγκεντρωμένη, προσεκτική, ενώ είχε στιλό και φαλίδι δίπλα του. Μόνος σ' εκείνο τον λαβύρινθο, κάτω από τον ψυχρό φωτισμό νέον, φορώντας τα γυαλιά του, κάθε μέρα της ζωής του ο Κάρλο Καππάι αναζητούσε μια είδηση, ένα ψήγμα, έστω και έναν υπαινιγμό.

Στο σπίτι, το βράδυ, έτρωγε αυτό που του είχε ετοιμάσει η Ίντα, σχεδόν χωρίς να το κοιτάζει. Μετά άνοιγε την τηλεόραση στα τοπικά κανάλια και για μισή ώρα έβλεπε τις εικόνες να περνούν από μπροστά του. Όταν συνειδητοποιούσε ότι είχε δει αρκετά, κλεινόταν μέσα στο γραφείο μέχρι τις δέκα και μισή. Ακουγόταν μόνο το ραδιοφωνάκι συντονισμένο σ' έναν ιδιωτικό σταθμό, που από τις εννέα το βράδυ μετέδιδε ένα πρόγραμμα με τα κουτσομπολιά της πόλης. Ο τίτλος του ήταν *Ποιος φεύγει και ποιος μένει*. Από αγγελίες θανάτου μέχρι γεννητούρια, από προβλήματα που βασάνιζαν «σημαίνοντα πρόσωπα» μέχρι πολιτιστικές εκδηλώσεις. Κάτι σαν τοπικός πίνακας ανακοινώσεων. Στις δέκα και μισή το πρόγραμμα τελείωνε, ο Κάρλο Καππάι έκλεινε το ράδιο, έβγαινε από το γραφείο, κλείδωνε και πήγαινε για ύπνο.

Αυτή ήταν η ζωή του Κάρλο Καππάι. Κανένας δεν τον γνώριζε πραγματικά, μοναχικός, κλειστός, φευγαλέος, ένας αχνός λεκές που ο χρόνος θα φρόντιζε να σβήσει.

Κι όμως, ο Κάρλο Καππάι ήταν μία αράχνη που εδώ και σαράντα χρόνια ύφαινε τον ιστό της.

Είχε γεννηθεί σε αυτό το ωραίο σπίτι στο κέντρο πριν από πενήντα οκτώ χρόνια και δεν άλλαξε ποτέ τίποτα εκεί, ού-

τε μετά τον θάνατο των γονιών του. Οι φωτογραφίες του πατέρα και της μητέρας του είχαν εκτοπιστεί στην κρεβατοκάμαρά τους, εκεί όπου έμπαινε μόνο η Ίντα για να καθαρίσει μια φορά την εβδομάδα. Εκείνος ποτέ. Όταν επέστρεψε στο σπίτι ιδρωμένος από το πρωινό τρέξιμο, η Ίντα είχε αρχίσει ήδη την καθαριότητα.

«Καλημέρα» του είπε.

«Καλημέρα» μουρμούρισε ο Κάρλο Καππάι με τη λεπτή και δυσάρεστη φωνή του.

«Σας άρεσε το στιφάδο χθες το βράδυ;»

«Ναι».

«Τι θέλετε να σας ετοιμάσω για βραδινό;»

«Ότι αποφασίσετε εσείς».

«Μπορώ να καθαρίσω το γραφείο;» ρωτούσε πάντα, σαν να μην ήξερε την απάντηση.

«Όχι, θα το αναλάβω εγώ».

Παρ' όλα αυτά ήταν έτσι εδώ και χρόνια, από τον θάνατο του πατέρα του, όταν ο Κάρλο Καππάι κληρονόμησε εκείνο το δωμάτιο, κανείς δεν επιτρεπόταν να μπει εκεί. Το είχε κλειδωμένο, μακριά από την περιέργεια και την αδιακρισία των άλλων. Το ήξερε ότι η Ίντα κρυφοκοιτούσε από την κλειδαρότρυπα και ότι είχε προσπαθήσει να το ανοίξει τουλάχιστον τρεις φορές, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Τα είκοσι πέντε τετραγωνικά τουωματίου ήταν απαγορευμένα στον υπόλοιπο κόσμο. Πριν από χρόνια η γυναίκα τον είχε ρωτήσει:

«Τι τόσο σημαντικό έχετε εκεί μέσα;».

«Δική μου δουλειά» της είχε απαντήσει κοφτά.

Ήταν δική του δουλειά, ο Κάρλο Καππάι πραγματικά δούλευε εκεί μέσα.

Τη Δευτέρα το βήμα του ήταν πιο κουρασμένο από τις άλλες μέρες. Μετά το μεσημεριανό φαγητό ο Κάρλο ήπια καφέ με τον γραμματέα, τα συνηθισμένα σχόλια για τους αγώνες της Α΄ κατηγορίας, για τον χειμώνα που δεν έλεγε να τελειώσει, για το ανώφελο των τηλεοπτικών συζητήσεων. Στις δύο επέστρεψε στο Αρχείο και συγκεντρώθηκε στις εφημερίδες που του έφερε ο συνάδελφος. Όλες στην πρώτη σελίδα ανέφεραν τη δολοφονία του Φλάβιο Ζιγκόν, σαράντα τεσσάρων χρονών, που βρέθηκε νεκρός στο αυτοκίνητό του με δύο σφαίρες στο κεφάλι, κοντά στη λίμνη ερασιτεχνικού ψαρέματος. «Ερασιτεχνικό ψάρεμα» ήταν ένας όρος που ο Κάρλο έβρισκε αλλόκοτο. Άντε να το πεις στις πέστροφες, σκεφτόταν. Αναζητούσαν την πόρνη που ήταν μαζί με το θύμα, αλλά, κατά τη γνώμη του δημοσιογράφου, οι ελπίδες να βρεθεί ήταν πραγματικά λίγες. Ο Κάρλο χαμογέλασε. Καμία δε θα συνεργαζόταν, το ήξερε, ζούσαν δεμένες μεταξύ τους μ' ένα λεπτό νήμα, χωρίς επίσημα χαρτιά, φαντάσματα χωρίς ψυχή, σημαντικές μόνο μετά τα μεσάνυχτα και μέχρι τις πέντε το πρωί, για να ικανοποιούν τις επιθυμίες και τα σεξουαλικά βίτσια των αντρών. Οι τίτλοι των εφημερίδων ήταν γελοίοι: *Ξεκαθάρισμα λογαριασμών. Εκδίκηση πόρνης. Εμπόριο κοκαΐνης*. Έλεγαν ότι η αστυνομία ερευνούσε σε βάθος τη ζωή του Φλάβιο Ζιγκόν.

Δεν είχαν πολλά να ερευνήσουν.

Παράτησε τις πρώτες σελίδες και άρχισε την έρευνά του στις τοπικές ειδήσεις, αυτές που τον ενδιέφεραν περισσότερο. Δε βρήκε κάτι σημαντικό. Άφησε τις εφημερίδες και με σίγουρο βήμα κατευθύνθηκε στο βάθος του διαδρόμου, η δικογραφία που τον ενδιέφερε ήταν στο τμήμα Σ, ράφι 9, κουτί 2, φάκελος 33. Δίκη Ζιγκόν/Φαρούκ. Την έφερε στο

τμήμα Α/7, αυτό που αποκαλούσαν Καθαρτήριο, όπου συγκεντρώνονταν οι φάκελοι πριν καταστραφούν. Η δίκη ολοκληρώθηκε, εκδικάστηκε σε όλους τους βαθμούς και ο Φλάβιο Ζιγκόν, με έναν εξαιρετικό δικηγόρο και έναν αφηρημένο δικαστή, τελικά τη γλίτωσε από την κατηγορία για ανθρωποκτονία. Ήταν πέντε το απόγευμα, είχε φτάσει η ώρα να επιστρέψει στο σπίτι, είχε κάνει αρκετά εκείνη την ημέρα.

Δευτέρα 5 Φεβρουαρίου

Πήγα στον τόπο του εγκλήματος, εννοείται ότι πήγα. Τι είδα; Ένα αυτοκίνητο με τις πόρτες ανοιχτές και τη μούρη στραμμένη προς το δάσος. Στην καμπίνα του αυτοκινήτου, ένα άσπρο σεντόνι κάλυπτε το σώμα. Δεν κατάφερα να πλησιάσω, αυτό το κατάλαβα, βρίσκονταν εκεί οι άντρες της Σήμανσης με τις άσπρες ολόσωμες φόρμες, έμοιαζαν με προφυλακτικά, φωτογράφιζαν, περνούσαν όλη την επιφάνεια του αυτοκινήτου με πινέλα, συγκέντρωναν σε διαφανή πλαστικά σακουλάκια χαρτιά και αντικείμενα. Τι άλλο μπορώ να γράψω; Δεν έχω ιδέα, μόνο εκείνες τις ανοησίες που μας ανέφερε ο λοχαγός των караμπινιέρων, που ονομάζεται Όσσολα. Μας είπε: «Άντρας ενήλικος, σαράντα τεσσάρων χρονών, ονομαζόταν Φλάβιο Ζιγκόν, όπως αναφέρει η ταυτότητα που βρέθηκε στο πορτοφόλι μαζί με εκατό ευρώ σε χαρτονομίσματα και μια πιστωτική κάρτα, δύο πυροβολισμοί, ένας στον κρόταφο κι ο άλλος στο πρόσωπο, ήταν με μια πόρνη, γιατί βρήκαμε ένα χρησιμοποιημένο προφυλακτικό τυλιγμένο σε χαρτομάντιλο». «Και βέβαια, δε νομίζω ότι ήρθε να αυνανιστεί σε αυτό το μέρος» είπε ο συνάδελφος της εφημερίδας *Il Resto del Carlino*, ο Σάλβο Παρόντι, που είναι εξήντα χρονών κι αυτά τα γνωρίζει καλά. Εγώ όχι. Εγώ δουλεύω στο αστυνομικό ρεπορτάζ εδώ και εβδομήντα δύο ώρες και μπορώ μόνο να ακούω τους μεγαλύτερους.

Ανώφελο, η Ηλίθια δεν καταλαβαίνει. «Ερεύνησε, απόρριψε, ακο-

λούθησε την είδηση» μου λέει. Νομίζει ότι βρίσκεται σε αμερικανική ταινία. «Ποια είδηση θέλετε να κυνηγήσω;» Πρέπει να πάω στους καραμπινιέρους, να προσπαθήσω να μιλήσω με κάποιον και ύστερα η Ηλίθια θέλει να γράψω ένα άρθρο για τη ζωή του θύματος. Μου είπε και τη διεύθυνση του πατέρα του θύματος χαμογελώντας υπερποπτικά. «Ορίστε, Αντρέττι, σας γλιτώνω από έναν κόπο».

Πρώτη φορά ακούω το όνομα του δρόμου, για να τον βρω πρέπει να ενεργοποιήσω τη συσκευή πλοήγησης. Και όταν φτάνω, σκέφτομαι όπως στις αμερικάνικες ταινίες, πάντα χάρη στην Ηλίθια, ότι θα βρω δεκάδες συναδέλφους έξω από την πόρτα. Δεν υπάρχει ψυχή. Χτυπώ το κουδούνι και έρχεται να μου ανοίξει ένας γέρος. Πιθανόν να μην είναι πάνω από εβδομήντα χρονών, αλλά δείχνει πολύ γερασμένος.

«Εδώ έμενε ο Φλάβιο Ζιγκόν;» τον ρωτώ.

Ο άντρας βγάζει τα γυαλιά του και με κοιτάζει. Τα μάτια του έχουν ένα γαλάζιο ξεπλυμένο χρώμα και το βλέμμα του είναι χαμένο, άδειο. «Ποιος είστε;» με ρωτά.

«Αντρέττι. Δουλεύω στην *Gazzettino*».

Το όνομα της εφημερίδας το ξέρει, πράγματι κουνάει καταφατικά το κεφάλι του. «Αναγνώρισα τον γιο μου στο νεκροτομείο, αν και από το πρόσωπό του δεν είχε απομείνει πολύ» μου λέει, χωρίς να κάνει στην άκρη για να περάσω μέσα στο σπίτι. «Ζούσε εδώ, μαζί μου. Ήταν πάντα άτυχος ο Φλάβιο». Τα μάτια του υγραίνονται, αλλά δεν καταλαβαίνω αν είναι από τη συγκίνηση ή αρχή καταρράκτη.

«Ήταν... ήταν παντρεμένος;» είναι η πρώτη ερώτηση που σκέφτομαι.

«Ήταν παντρεμένος, ναι. Πολλά χρόνια πριν» το λέει σιγανά «θα έχετε ακούσει να μιλάνε γι' αυτό, έτσι δεν είναι;».

Σηκώνω τους ώμους.

Εκείνος συνεχίζει: «Η σύζυγός του... ήταν η Λάουρα Φαρούκ... θυμάστε την ανθρωποκτονία στην πλατεία Κολόρι;».

Θα έπρεπε ή, τουλάχιστον, είναι αυτό που ο ηλικιωμένος θα περίμενε από έναν δημοσιογράφο που ασχολείται με το αστυνομικό ρεπορτάζ.

«Για να πω την αλήθεια, όχι. Πριν ασχολιόμουν με τα αθλητικά». Το βλέμμα του ξαφνικά ζωντανεύει. «Ποια ομάδα υποστηρίζετε;» «Την 'Ιντερ».

«Τη Βερόνα» μου απαντά αυτός. «Όχι την Κιέβο Βερόνα, την Ελ-λάς Βερόνα, την πραγματική ομάδα. Εγώ τρώω παντόρο* τα Χριστούγεννα!» Του έρχεται να γελάσει, αλλά το γέλιο μετατρέπεται σε βήχα. Κοκκινίζει και διπλώνεται στα δύο. Κοιτάζω γύρω. Πρέπει μάλλον να του φέρω νερό, αλλά εκεί, στο πλατύσκαλο του σπιτιού όπου βρίσκομαι μου φαίνεται δύσκολο. Συνέρχεται. «Εγώ γεννήθηκα στη Βερόνα και είμαι αναγκασμένος να πεθάνω σ' αυτό τον βό-θρο» και μου κλείνει την πόρτα στα μούτρα.

Τι κάνω; Να επιμείνω; Υπάρχει ένα εγχειρίδιο συμπεριφοράς για δημοσιογράφους που ασχολούνται με το αστυνομικό ρεπορτάζ; Αποφασίζω να φύγω. Ευτυχώς, έχω καλή μνήμη. Δεν ξέρω αν αξίζει να συνεχίσω να κρατώ σημειώσεις, τις ξαναδιαβάζω και είναι σαν εκτόνωση παρά κάτι άλλο. Τι είναι όμως κατά βάθος οι σημειώσεις; Όταν ήμουν στο αθλητικό ρεπορτάζ, σημείωνα διαλόγους, ονόματα, καταστάσεις που άγγιζαν τα όρια του παραλόγου. Εδώ, τώρα, δεν ξέρω. Δε μου φαίνεται σωστό να αστείευτώ.

Μάλλον το αντίθετο.

* Τα Χριστούγεννα οι Ιταλοί μοιράζονται στα δύο: ορισμένοι προτιμούν το παντόρο και άλλοι το πανετόνε. Το παντόρο είναι χαρρακτηριστικό γλυκό της Βερόνας. (Σ.τ.Μ.)